

Talouspoliittinen ministerivaliokunta 15.9.2016

SOLIDIUMIN TOIMIOHJE

1. Valtion yhtiömuotoinen omistaminen

Valtioneuvoston 13.5.2016 hyväksymän Valtion omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen mukaan valtio tavoittelee yhtiöomaisuutensa hoidossa mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Taloudellinen tulos muodostuu yhtiöiden arvon pitkäjänteisestä kehityksestä sekä voitonjaosta. Valtio noudattaa omistajaohjauksessaan osakeyhtiölain mukaista tehtävien ja vastuiden jakoa yhtiön toimielinten ja omistajan välillä. Osakkeenomistajalla, yhtiön hallituksella ja toimivalla johdolla on kullakin omat osakeyhtiölakiin perustuvat tehtävänsä, vastuunsa ja oikeutensa. Lisäksi niiden toimintaan sovelletaan hyvää hallintotapaa perustuen kulloinkin voimassa oleviin hyvän hallintotavan suosituksiin.

2. Omistajan lähtökohdat

Solidiumin toimiohje perustuu seuraaviin lähtökohtiin:

- Solidium on suomalainen ankkuriomistaja, jolla on kansallinen intressi toiminnassaan.
- Solidiumilla on sekä oikeus että velvollisuus kehittää omistuksiaan. Sijoituspäätösten sekä luopumisten tulee olla taloudellisesti perusteltavissa
- Solidiumin tulee olla valmius niin päätettäessä vastata salkkuyhtiöidensä pääoma-huollosta ja osallistua niiden osakeantoihin tai muihin rahoitusjärjestelyihin omistusosuutensa mukaisesti.

Solidium harjoittaa liiketoimintaansa taloudellisin perustein siten, että päätökset tekee yhtiön hallitus yleistoimivaltansa perusteella. Hallituksen on informoitava omistajaa tässä toimiohjeessa mainitulla tavalla.

Jos valtiolla on perusteltu syy osoittaa Solidiumille sijoituskohteita tai tehtäviä, joihin yhtiön hallitus ei näe perusteita, omistajaohjausministeri voi kutsua koolle yhtiökokouksen tekemään päätöksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten pohjalta.

Solidiumin on otettava huomioon valtion tuotto-odotukset. Yhtiön saamat osinkotulot tulee tilittää mahdollisimman täysimääräisenä valtiolle, joten sen hallintoa on hoidettava kustannustehokkaasti.

3. Solidiumin tehtävä

Solidium on valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, joka omistaa vähemmistöosuuksia pääsääntöisesti pörssinoteeratuissa yhtiöissä, joiden pääkonttori lähtökohtaisesti sijaitsee Suomessa. Vaikka Solidium lähtökohtaisesti keskittyy pörssiyhtiöiden omistukseen, yhtiön

toimintapolitiikkaan sopivat myös vähemmistöosuudet listautumista valmistelevissa yhtiöissä.

Solidium on kansallinen omistusyhteisö, joka varmistaa itse tai yhteistyökumppanien kanssa, että Suomelle tärkeiden yhtiöiden omistus on riittävässä määrin kotimaisissa käsissä. Solidiumin toiminnan tarkoituksena on edesauttaa omistamiensa yhtiöiden kehitystä ja kasvua aktiivisen omistajuuden keinoin tähdäten verrokkiyhtiöitä parempaan kehitykseen.

Solidium voi vähentää omistuksiaan tai tarvittaessa myös hankkia lisää omistuksia. Solidiumin toimintamalli perustuu kuitenkin pitkäjänteiseen omistajuuteen eikä yhtiö siten tavoittele spekulatiivisia lyhyitä omistuksia. Solidiumin omistuksessa osittain olevat yhtiöt ovat ensi sijassa yksittäisiä omistuksia, joten ne eivät välttämättä muodosta lyhyellä aikavälillä harkittua sijoitussalkkua riski-tuotto-näkökulmasta. Pitkällä aikavälillä omistusten muodostaman kokonaisuuden riski-tuottosuhteeseen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota.

Solidium on valtion työkalu kotimaisen omistuksen vahvistamiseksi ja vakauttamiseksi pörssi-yhtiöissä. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi järjestää omistuksiaan uudestaan siten, että se on jatkossa omistajana useammassa yhtiössä ja sen omistusosuudet ovat enemmän vakauttavia kuin määräysvaltaan oikeuttavia. Tavoitteena on tällöin yleensä vähintään 10 % ja enintään 29,9 %:n omistus- ja äänivaltaisuus.

Solidium ei ole elinkeinopoliittinen toimija. Sen sijaan Solidiumin omistuksessa olevilla yhtiöillä tulee olla koko Suomen talouden kannalta tärkeä rooli. Solidiumin aktiivinen omistajuus tähtää yhtiöiden kehittämiseen ja vaikuttaa siten myönteisesti kansantalouteen, työllisyyteen ja yhtiöiden kasvuun. Solidium ottaa toiminnassaan huomioon kansallisen edun, mutta toimii kuitenkin aina markkinaehtoisesti.

Solidiumin omistuksessa olevista yhtiöistä ovat useimmat joko erittäin kansainvälistyneitä tai kasvavassa määrin kansainvälistyviä. Osa yhtiöihin ja niiden pääomaan tehtävistä sijoituksista voi näin kohdistua myös ulkomaisiin toimintoihin. Solidium ottaa siten omassa toiminnassaan huomioon omistamiensa yhtiöiden kansainvälisen viitekehityksen ja osallistuu tarvittaessa yhtiöiden kansainväliseen laajentumiseen osakkeenomistajan käytettävissä olevin keinoin.

Solidium vaikuttaa muun muassa aktiivisen nimitystoimikuntiin osallistumisen kautta yhdessä muiden tärkeiden osakkeenomistajien kanssa omistamiensa yhtiöiden hallitusvalintoihin ja muihin osakkeenomistajille kuuluviin yhtiöiden toiminnan kannalta tärkeisiin asioihin.

4. Yhtiön hallitus ja sen tehtävät sekä toimintavaltuudet

Yhtiö ja sen päättävät elimet toimivat osakeyhtiölain säännösten ja osakeyhtiölaissa määrättyjen päätöksentekovaltuuksien mukaisesti ja kulloinkin voimassa olevan yhtiöjärjestyksen määräyksiä noudattaen.

Solidiumissa on 5-7 henkilön hallitus. Solidiumin yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään 3 ja enintään 8 jäsentä.

Hallituksen puheenjohtajalla on keskeinen rooli yhtiössä. On oleellista, että hänellä on pitkä kokemus sekä toimitusjohtajan työstä pörssi-yhtiöissä tai vastaavasta ympäristöstä toimitusjohtajana että vankkaa kokemusta hallitustyöskentelystä ja mieluusti myös puheenjohtajakokemusta.

Solidiumin yleistä toimintaohjeistusta voidaan täsmentää omistajaohjauksesta vastaavan ministerin päätöksillä, jotka puolestaan pohjautuvat talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjauksiin. Solidiumin tulee noudattaa omassa toiminnassaan, ja omistusosuuden mahdollistamissa puitteissa myös kohdeyhtiöissä, valtioneuvoston vahvistamia yleisiä omistajaohjauksen periaatteita. Yhtiön omistajakäyttäytymisessä tulee noudattaa lisäksi kansallisia hyvän hallintotavan suositushjeita. Yhtiön kaikessa toiminnassa tulee noudattaa poikkeuksetta arvopaperimarkkinoita koskevia säännöksiä ja parhaita käytäntöjä.

Ainoana omistajana valtio voi halutessaan järjestää Solidiumin yhtiökokouksen osakeyhtiölaissa ja yhtiön yhtiöjärjestyksessä määriteltyissä tilanteissa. Omistajalla on mahdollisuus ottaa päätettäväkseen – ja vastaavasti yhtiön hallituksella oikeus siirtää omistajan päätettäväksi – myös sellainen asia, joka kuuluisi hallituksen yleistoimivaltaan.

4.1. Osinko- ja tuloutuspolitiikka: Yhtiön saamat osinkotulot tulee tilittää mahdollisimman täysimääräisenä valtiolle, joten sen hallintoa on hoidettava kustannustehokkaasti. Osakemyynneistä syntyvät varat käytetään pääsääntöisesti uusiin kohteisiin tai nykyisten omistusten vahvistamiseen. Omistaja voi päättää myös tätä suuremmasta tai pienemmästä tuloutuksesta.

4.2. Corporate Governance -politiikka: Solidiumin tulee noudattaa omistajana omistusosuuden mahdollistamassa laajuudessa valtion omistajapolitiikan peruslinjauksia ja palkitsemiskannanottoa.

4.3. Velanottovaltuus: Solidium voi toimia taloudellisesti tehokkaammin, jos sen toiminta perustuu osaksi vieraan pääoman varassa tehtäviin sijoituksiin. Solidiumin velkaantumisaste voi olla enintään 40 %. Yhtiön hallituksen tulee hakea omistajan suostumus, jos velkaantumisaste pitkäaikaisesti ylittää 20 %.